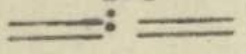

Ἀντίγραφον

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ

ΣΜΥΡΝΗΣ

Ἀγαπητέ φίλε καὶ ἀδελφε
κ. Ἐλευθερίε Βενιζέλε

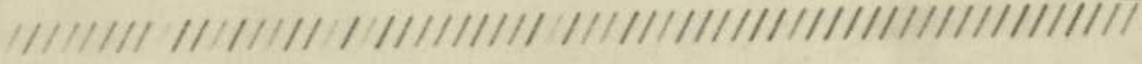
Ἐπέστη ἡ μεγάλη στιγμή τῆς μεγάλης ἐκ μέρους
Σας χειρονομίας.

Ὁ Ἑλληνισμὸς τῆς μικρᾶς Ἀσίας, τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος, ἀλ-
λά καὶ σύμπαν τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος καταβαίνει πλέον εἰς τὸν Ἄ-
δην, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου καμμία πλέον δύναμις δέν θά δυναθῆ νά τό ἀ-
ναβιβάσῃ καὶ τό σῶσῃ.

Τῆς ἀφαντάστου ταύτης καταστροφῆς, βεβαίως αἴτιοι
εἶναι οἱ πολιτικοὶ καὶ προσωπικοὶ Σας ἐχθροὶ, πλὴν καὶ ἡμεῖς
φέρετε μέγιστον τῆς εὐθύνης βάρος διὰ δύο πράξεις Σας.

Πρῶτον, διότι ἀπεστείλατε εἰς Μ. Ἀσίαν ὡς Ὑπατον Ἀρμοστήν
ἓνα τοῦτ' αὐτὸν παράφρονα καὶ ἐγωῖσθὴν φλύαρον ἀπερροφημένον ἐν
τῆ αὐτοθαυμασμῷ του καὶ καταφρονουῦντα καὶ ὑβρίζοντα καὶ δέροντα
καὶ ἐξορίζοντα καὶ φυλακίζοντα, ὅλα τὰ ὑγιῆ καὶ σῶφρονα στοι-
χεῖα τοῦ τόκου, διότι ἐν τῇ φρενοκομείῳ του βεβαίως δέν εἶχον
τόπον, καὶ εἰς τὸ τέλος ἀποδώσαντα αὐτοῦς τοὺς ἀγλαοὺς καρπούς
τῆς τελείας τοῦ Μικρασιατικοῦ λαοῦ καταστροφῆς, τοὺς ὁποίους νῦν
θερίζομεν.

Καὶ δεύτερον, διότι πρὶν ἀποπερατώσῃτε τὸ ἔργον Σας καὶ
θέσῃτε τὴν κορυφίδα καὶ τὸ ἐπιστέγασμα ἐπὶ τοῦ ἀναγεθθέντος ἔ-

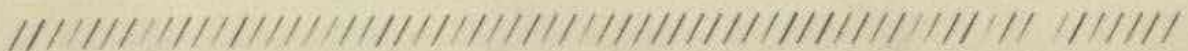
φαντάστως ὀραίου καί μεγαλοπρῶς δημιουργήματός Σας , τῆς καταθέσεως τῶν θεμελίων τῆς περικλεεστάτης ποτε Βυζαντινῆς μας αὐτοκρατορίας , εἶχατε τὴν ἀτυχὴ καί ἔνοχον ἔμπνευσιν νά διατάξητε ἐκλογάς κατ'αὐτάς ἀκριβῶς τὰς παραμονάς τῆς εἰσόδου Σας εἰς Κων/πολιν καί τῆς καταλήψεως αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ πρὸς ἐκτέλεσιν ^{τῶν ἔργων} οἱμοί , τῆς διὰ παντός καταστραφείσης συνθήκης τῶν Σεβρῶν .

Ἄλλὰ γέγονεν ὃ γέγονεν . Ἀκόμη ὑπάρχει καιρός , ἂν ὄχι νά σωθῆ ἡ συνθήκη τῶν Σεβρῶν , ἀλλὰ τουλάχιστον νά μὴ καταστραφῆ τέλεον τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος διὰ τῆς ἀπωλείας ὄχι μόνον τῆς Μ. Ἀσίας , ἀλλὰ καί τῆς Θράκης ; καί αὐτῆς ἴσως τῆς Μακεδονίας .

Καί ἐπειδὴ οἱ καιροὶ οὐ μενετοὶ πλέον , ἔκρινα καθῆκον καί ἐμὸν ἀπαραίτητον νά κυλίσω τὸν πίθον μου ἐν μέσῳ τῆς γενικῆς κινήσεως τῆς παγκοίνου ἐδῶ συμφορᾶς μας καί πρῶτον μὲν ἔγραψα μὲ ἡμερομηνίαν 21 Αὐγούστου πρὸς τὸν ἐπὶ τοῦ θρόνου τοῦ Ἑλληνικοῦ εὐρισκόμενον Κωνσταντῖνον νά προβῆ εἰς τὰς μεγάλας ἀποφάσεις , ἐν οἷς ὡς πρωτίστη θεωρῶ τὴν ἀνάληψιν τῆς πηδαλιουχίας τοῦ Ἑλλην. σκάφους παρά τῆς παγκοίνου τὴν Εὐρωπαϊκὴν ὑπόληψιν κεκτημένης σῆς κορυφῆς , τὴν παράδοσιν τῆς διοικήσεως τοῦ Στρατοῦ εἰς τοὺς ἐκδι-χθέντας ἀξιωματικούς τῆς Ἀμύνης οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν πῶς ἀνασυντάσσεται κατεστραμμένος στρατός καί ὀδηγεῖται εἰς τὴν νίκην , καί τὴν ἄμεσον ἐντεῦθεν ἐκδί-ξιν Στεργιάδου καί Χατζανέστη καί ἄλλα σχετικὰ .

Ἐκρίνα δὲ πρὸ παντός ἀπαραίτητον ἐκ τῶν φλογῶν τῆς καταστροφῆς ἐν αἷς ὀδυνᾶται ὁ Μικρασιατικὸς Ἑλληνισμὸς , καί ζήτημα εἶναι ἕάν ὅταν τὸ παρὸν μου γράμμα ἀναγιγνώσκηται ὑπὸ τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος ἂν ἡμεῖς ὑπάρχομεν πλέον ἐν τῇ ζωῇ , ν' ἀπευθύνω τὴν ὑστάτ ν ταύτην ἔκκλησιν πρὸς τὴν φιλογενῆ καί μεγάλην ψυχὴν Σου καί νά Σας εἶπω μόνον δύο λέξεις .

Ἐάν διὰ νά σώσητε τὴν Ἑλλάδα ἐκρίνατε καθῆκον Σας νά

προβήτε εἰς τὸ ἐπαναστατικὸν κίνημα τῆς Θεσ/νίκης μὴ δισταίητε
τε τώρα νὰ προβήτε εἰς ἑκατὸν τοιαῦτα κινήματα , ἵνα σώσητε τώ-
ρα ὀλόκληρον τὸν ἀπανταχοῦ γῆς καὶ ἰδίᾳ τὸν Μικρασιατικὸν καὶ
Θρακικὸν Ἑλληνισμόν, ὃ ὁποῖος τόσην θρησκευτικὴν λατρείαν τρέ-
φει πρὸς Ἑμᾶς.

Δέν εἶναι ἀνάγκη ὁ Ἑλληνισμὸς οὗτος καί ἄλλοι αὐταὶ μετὰ
τῆς Κων/πόλεως νὰ ἐνοθῶσι μετὰ τῆς Ἑλλάδος , διότι τὸ ὄνειρον
τοῦτο ἀπεμακρύνθη ἀφ' ἡμῶν τουλάχιστον δι' ἑκατὸν ἔτη ἀλλὰ σπεύσα-
τε καὶ ὑψώσατε πανταχοῦ τὴν ἐπιβλητικὴν φωνὴν σας , αὐταὶ αἱ
χῶραι νὰ ἀποτελέσουν ἓνα αὐτόνομον ἀνατολικὸν χριστιανικὸν κρά-
τος ἔστω ὑπὸ τὴν κυριαρχίαν τοῦ Σουλτάνου μὲ ὑπατον Ἀρμοστήν
τὴν σὴν περιουστάτων κορυφὴν.

Εἶναι ἡ μόνη καὶ ἐνδεδειγμένη λύσις , ἥτις θὰ θέσῃ
τέρμα εἰς τὰς συμφορὰς τῶν κατοίκων τῆς Ἀνατολῆς καὶ θὰ δώσῃ
τὴν ἡσυχίαν καὶ εἰρήνην εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν διπλωματίαν , διότι
δι' ὅλους τότε θὰ ὑπάρχη τόπος καὶ τρόπος ἐκμεταλλεύσεως τῶν ἐκ-
μεταλλεύτων πηγῶν τοῦ πλούτου τῆς τόσον ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εὐνοηθεί-
σης , ἀλλὰ τόσον οἰκτρῶς κακοδαιμονούσης πλουσίας καὶ εὐδαιμόνου
ταύτης χώρας.

Καί ^{νῦν} φίλτατε ἀδελφέ , Σέ μόνον θεωροῦμεν τὸν ἀπὸ μηχανῆς
Θεόν , Σέ βράχον , Σέ ἐλπίδα , Σέ σωτῆρα καὶ Μεσσίαν μας :

Περίχρσαι τὸν ῥομφαίαν τοῦ λόγου σου καὶ κατενοδοῦν πρὸς ἡμᾶς
καὶ κόψον τὸν ἄλυτον διὰ τὴν διπλωματίαν μέχρι σήμερον γόρδιον
δεσμόν τοῦ Ἀνατολικοῦ Ζητήματος.

Πίπτων ἐπὶ τοῦ τραχήλου Ἑμῶν περιλούω Ἑμᾶς δι' ἀ-
πείρων φιλημάτων σεβασμοῦ καὶ ἀγάπης.

Ἐν Σμύρνῃ τῇ 25ῃ Αὐγούστου 1922

Φίλος πρόθυμος καὶ ἰσάδελφος

† ὁ Σμύρνης Χρυσόστομος

